

## Voorstel aan de gemeenteraad

# Voorjaarsnota 2026

|                      |                                                                   |
|----------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Beleidsveld          | Financiën                                                         |
| Organisatieonderdeel | Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk                             |
| Opsteller            | Freek Verbakel                                                    |
| Kenmerk              | 34106966                                                          |
| Vergaderdatum Raad   | volgt                                                             |
| Referendabel         | Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum) |
| Geheim               | Nee                                                               |

## Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De beleidsarme Voorjaarsnota 2026 vast te stellen overeenkomstig het voorliggende ontwerp, waarin de volgende onderdelen zijn opgenomen:
  - a. Het geactualiseerde financieel beeld, zoals opgenomen in de paragrafen 2.1 t/m 2.3 met daarin een overzicht van de autonome ontwikkelingen en de knelpunten;
  - b. Een overzicht van de Overige knellende opgaven, zoals opgenomen in paragraaf 2.4, die geen onderdeel vormen van het geactualiseerde financieel beeld)
  - c. Een financieel advies om deze beleidsarme voorjaarsnota met het nieuwe coalitieakkoord te betrekken bij de opstelling van de Programmabegroting 2027 en verder.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

## Samenvatting

Recente ontwikkelingen zoals bijstellingen van het gemeentefonds maar ook andere onvermijdelijke ontwikkelingen, veranderen het financiële beeld ten opzichte van de Programmabegroting 2026 die een sluitend financieel beeld liet zien.

Normaal gesproken is de voorjaarsnota het document dat de raad in mei ontvangt, waarin de integrale afweging plaatsvindt en de beleidsmatige keuzes voor het komende begrotingsjaar worden voorgelegd, inclusief meerjarige doorkijk. Deze beleidsarme Voorjaarsnota 2026 is opgesteld vóór de gemeenteraadsverkiezingen en verschijnt eerder dan andere jaren. Daarom bevat deze - anders dan gebruikelijk - geen voorstellen voor beleidskeuzes, maar alleen onvermijdelijke financiële ontwikkelingen en knelpunten die in het financieel beeld zijn vertaald. Daarnaast geeft deze voorjaarsnota een inzicht in overige knellende opgaven die niet in het financieel beeld zijn vertaald. Hiermee geeft de voorjaarsnota een actueel beeld van de financiële kaders voor de integrale afweging. De integrale afweging vindt vervolgens (op hoofdlijnen) plaats in het nieuwe coalitieakkoord. Bij de Programmabegroting 2027 volgt een meer gedetailleerde financiële vertaling.

## Context

### *Aanleiding*

Onderdeel van de Utrechtse begrotingscyclus is de voorjaarsnota. De voorjaarsnota wordt jaarlijks als voorbereiding op de programmabegroting opgesteld.

De beleidsarme Voorjaarsnota 2026 geeft inzicht in de actuele financiële ontwikkelingen en in de overige knellende opgaven die niet in het financieel beeld zijn vertaald. Hiermee geeft de voorjaarsnota een actueel beeld van de financiële kaders voor de integrale afweging. De integrale afweging vindt vervolgens (op hoofdlijnen) plaats in het nieuwe coalitieakkoord. Bij de Programmabegroting 2027 volgt een meer gedetailleerde financiële vertaling.

### *Juridische context*

De gemeenteraad heeft het budgetrecht, dit is opgenomen in artikel 189 en verder van de Gemeentewet. Conform de Financiële Verordening van de gemeente Utrecht biedt het college in het lopende jaar een voorjaarsnota aan de gemeenteraad aan die de basis vormt voor de Programmabegroting van het volgende jaar (jaar t+1).

### *Beslistermijn*

Conform artikel 2 Beleidscyclus lid 2 van de Financiële Verordening stelt de raad de Voorjaarsnota 2026 uiterlijk op 14 juli 2026 vast, net als de Jaarstukken.

### *Beoogd effect*

De beleidsarme Voorjaarsnota 2026 geeft inzicht in de actuele financiële ontwikkelingen en in overige knellende opgaven die niet in het financieel beeld zijn vertaald. Hiermee geeft de voorjaarsnota een actueel beeld van de financiële kaders.

*Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad*  
[Programmabegroting 2026](#); Gemeenteraad 13 november 2025.

## Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

| Beslispunt |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1          | <p>De beleidsarme Voorjaarsnota 2026 vast te stellen overeenkomstig het voorliggende ontwerp, met daarin de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>a. Het geactualiseerde financieel beeld, zoals opgenomen in de paragrafen 2.1 t/m 2.3 (met daarin een overzicht van de autonome ontwikkelingen en de knelpunten);</li><li>b. Een overzicht van de Overige knellende opgaven, zoals opgenomen in paragraaf 2.4 (deze zijn niet opgenomen in het geactualiseerde financieel beeld),</li></ul> |

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | c. Een financieel advies aan uw raad om deze beleidsarme voorjaarsnota te betrekken bij een nieuw coalitieakkoord en vervolgens mee te nemen bij de opstelling van de Programmabegroting 2027 en verder (hoofdstuk 3).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Argumenten              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1.1                     | <u>Er zijn onvermijdelijke ontwikkelingen binnen en buiten Utrecht die het financieel beeld van de gemeente beïnvloeden</u><br>Sinds de vaststelling van de Programmabegroting 2026 hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die het financiële beeld beïnvloeden. Deze zijn onvermijdelijk, zoals actualisatie van de inkomsten van het Rijk (gemeentefonds) en de knelpunten. Op basis van deze ontwikkelingen wordt het geactualiseerd financieel beeld bepaald. De gemeentelijke begroting staat voortdurend onder spanning door ontwikkelingen die onvermijdelijk op ons afkomen, zoals de consequenties van wettelijke verplichtingen. Als de kostenstijgingen niet langer kunnen worden uitgesteld en ook niet kunnen worden opgevangen binnen de programma's of door bijsturen van beleid dan moeten ze worden geaccepteerd en moet de begroting hiermee worden aangepast. Zo blijft de begroting reëel. Knelpunten voldoen aan drie criteria: ze zijn onvermijdbaar (de activiteit is een wettelijke taak of verplichting), onuitstelbaar en onoplosbaar (niet binnen bestaande doelstelling- of programmabudgetten op te vangen). |
| 1.2                     | <u>Het is aan een nieuw bestuur om een nadere afweging te maken over de overige knellende opgaven</u><br>De voorjaarsnota is beleidsarm wat betekent dat de overige knellende opgaven, niet zijn meegenomen in het geactualiseerd financieel beeld. Deze opgaven voldoen niet aan de criteria die voor de knelpunten gelden. Het is aan het nieuwe gemeentebestuur om voor deze knellende opgaven een nadere afweging te maken.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1.3                     | <u>Het is aan een nieuw bestuur om het financieel tekort van deze beleidsarme voorjaarsnota op te lossen.</u><br>In een verkiezingsjaar wordt een beleidsarme voorjaarsnota opgesteld en worden geen beleidsmatige maatregelen doorgevoerd om het saldo van deze voorjaarsnota op nul te krijgen. Gebruikelijk is dat een integrale afweging wordt gemaakt in een coalitieakkoord en dat daarin maatregelen worden genomen waarmee de Begroting 2027 voor alle jaren en structureel sluitend is.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Kanttekeningen/Risico's |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1.1                     | <u>Bij het opstellen van de voorjaarsnota 2026 is uitgegaan van het voorlopige resultaat van de Jaarstukken 2025 en bijbehorende Bestedings- en dekkingsvoorstellen</u><br>De jaarrekeningcontrole van de accountant is nog niet afgerond en kan nog tot correcties leiden, waardoor het uiteindelijke rekeningresultaat kan wijzigen. De bestedings- en dekkingsvoorstellen worden gelijktijdig met de Jaarstukken 2025 ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd. Bij afwijkende besluitvorming wijzigt ook het beschikbare bedrag uit het jaar 2025 in het gepresenteerde financieel beeld. Vooralsnog bedraagt het voorlopige indicatieve netto jaarrekeningresultaat € 21,1 miljoen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

## Financiën

De Programmabegroting 2026 liet een sluitend financieel beeld zien. Sinds de vaststelling daarvan hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die het financiële beeld beïnvloeden. Deze zijn onvermijdelijk, zoals de actualisatie van de inkomsten van het Rijk (gemeentefonds) en de knelpunten.

Het financieel beeld opmakend zien we in alle jaren van deze voorjaarsnota een tekort. Aangezien dit een beleidsarme voorjaarsnota is, vindt ons college het niet passend om beleidsmatige maatregelen door te voeren om het saldo van deze voorjaarsnota op nul te krijgen. We adviseren uw raad dan ook

om dit mee te nemen in het coalitieakkoord en daarin maatregelen te nemen zodat de Begroting 2027 voor alle jaren en structureel sluitend is.

Bedragen x € 1.000

|          |                                                        | 2025      | 2026           | 2027           | 2028           | 2029           | 2030           | Latere jaren   |
|----------|--------------------------------------------------------|-----------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>1</b> | <b>Voorlopig indicatief jaarrekeningresultaat 2025</b> | pm        |                |                |                |                |                |                |
| <b>2</b> | <b>Programmabegroting 2026 - Eindsaldo</b>             |           | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>3</b> | <b>Autonome ontwikkelingen</b>                         |           |                |                |                |                |                |                |
|          | <i>Actualiseren inkomsten</i>                          |           |                |                |                |                |                |                |
| 3a       | Gemeentefonds doorwerking fin ruimte sept circ         | 2.080     | 2.062          | -265           | -737           | -1.406         | -1.406         |                |
| 3b       | Gemeentefonds actualiseren maatstaven                  | -7.687    | 726            | 2.071          | 6.032          | 7.183          | 7.183          |                |
| 3c       | Gemeentefonds herijking                                | pm        | pm             | pm             | pm             | pm             | pm             |                |
| 3d       | OZB woningen                                           | -902      | 972            | 972            | 972            | 972            | 972            |                |
| 3e       | OZB niet-woningen                                      | 975       | 3.133          | 3.133          | 3.133          | 3.133          | 3.133          |                |
| 3f       | Toeristenbelasting                                     | 0         | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |                |
|          | <i>Overige autonome ontwikkelingen</i>                 |           |                |                |                |                |                |                |
| 3g       | Referentiekader (areaalsystematiek)                    | 2.016     | -4.011         | -4.011         | -4.011         | -4.011         | -4.011         |                |
| 3h       | Technische correcties                                  |           | 4.500          | 4.500          | 1.511          | 1.511          | 1.511          |                |
| 3i       | Nota beheer openbare ruimte                            |           |                |                |                |                |                | -950           |
| 3j       | Uitvoeringsprogramma werken aan de werf                |           |                |                |                |                |                | -460           |
| 3k       | Indexatie begroting 2027                               |           | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
|          | <b>Subtotaal autonome ontwikkelingen</b>               | <b>pm</b> | <b>-3.518</b>  | <b>7.382</b>   | <b>6.400</b>   | <b>6.900</b>   | <b>7.382</b>   | <b>5.972</b>   |
| <b>4</b> | <b>Knelpunten</b>                                      |           | <b>-16.193</b> | <b>-16.324</b> | <b>-10.267</b> | <b>-10.631</b> | <b>-15.136</b> | <b>-15.272</b> |
| <b>5</b> | <b>Startsaldo Voorjaarsnota 2026</b>                   | <b>pm</b> | <b>-19.711</b> | <b>-8.942</b>  | <b>-3.867</b>  | <b>-3.731</b>  | <b>-7.754</b>  | <b>-9.300</b>  |

## Vervolg

Na de Voorjaarsnota 2026 volgt in het najaar de Programmabegroting 2027.

## Samen stad maken

Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel. Deze voorjaarsnota is beleidsarm en bevat daarmee geen beleidsrelevante keuzes waarvoor participatie nodig is.

## Communicatie

We publiceren een bewonerssamenvatting van de voorjaarsnota in DUIC. De tekst van die bewonerssamenvatting publiceren we ook als webpagina op Utrecht.nl. We plaatsen een nieuwsbericht (persbericht) op Utrecht.nl.

## (Niet) Referendabel

Er is een uitzonderingsrond van de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht van toepassing aangezien dit een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

## Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Voorjaarsnota 2026

Bijlagen informatief

- Subsidiestaat 2026
- Subsidiestaat 2027